

Maandelijkse inzichten

Economisch, sociaal en politiek nieuws

JANUARI 2024

Economisch

Sparen en inflatie

De Franse economie heeft het in het vierde kwartaal van 2023 beter gedaan dan zijn Europese buurlanden. Ook over het gehele jaar 2023 is de economische groei, zo'n 1%, beter dan andere grote landen in de Eurozone. De Fransen blijven de grootse spaarders in de OECD, gezamenlijk met de Zweden, Duitsers en de Zwitserse. De spaarquota (als % van het bruto-inkomen) bedroeg 21,4% tijdens de Covid-periode tegen zo'n 15% in de afgelopen 20 jaar. Na de Covid-periode is het spaarquotum gedaald tot rond de 17% en in 2023 is het op dit niveau gebleven. Een hoge spaarquote wordt in het algemeen verklaard door het lage vertrouwen en de hoge onzekerheid in de economische toekomst van het land. Voorlopige schattingen voor de Franse inflatie in 2023 kwamen uit op 3,7% en de werkloosheid liep op tot 7,4% in het derde kwartaal van 2023. Deze was maar 9% aan het eind van 2020. Het budgettekort komt uit op 4,8% van het BNP in 2023. De verwachtingen voor 2024 zijn dat de werkloosheid licht zal oplopen (door een toename in het aantal faillissementen en een hogere productiviteit van de werkende bevolking) en het begrotingstekort uitkomt op 4,4% hoger dan het Europese gemiddelde en de traditionele norm van 3% in de EU. De gemiddelde rente op Franse staatsleningen in 2023 bedroeg 3,15% (2022: 1,04%, 2021: -0,28%). De totale staatsschuld is hoger dan 3000 miljard Euro, 110% van het Franse BNP. De rentebetalingen in 2023 bedroegen 51,7 miljard Euro. De verwachting is dat de ECB de rente in eerste instantie stabiel zal houden in 2024 en de latere in het jaar zal laten zakken. Voor de inflatie zijn er drie scenario's voorspeld:

- 1) De inflatie zakt verder naar de doelstelling van 2% in 2025;
- 2) Het niveau van 2,5% voor 2024 houdt aan, omdat de lonen nog even door blijven stijgen;
- 3) Er komt een verhoging t.o.v. 2023 als gevolg van de toenemende onzekerheid in de wereld en hogere grondstofprijzen gekoppeld aan het feit dat bedrijven hun marges op peil willen houden.

Economisch

Uitbreiding van nachttreinen

Het aantal nachttreinen wordt langzaam maar zeker uitgebreid, en niet alleen door het Franse SNCF. Een Oostenrijks bedrijf heeft recent een nachttrein Parijs – Berlijn geopend. In 13 uur worden de twee hoofdsteden met elkaar verbonden. Daarnaast is de Franse start-up Midnight Train van plan om in Europa meerdere nachttreinverbindingen te gaan exploiteren. De eerste lijn in voorbereiding is Parijs – Milaan – Venetië, in 13 uur. Vanuit Parijs worden verder de lijnen naar Nice, Barcelona, Florence en Rome voorbereid.

Faillissementen

Een aantal faillissementen hebben in 2023 de aandacht getrokken. Voorbeelden zijn Gap France, Camaieu, Kookai, Pimkie, Jennyfer, Burton of London en recentelijk Habitat France. Hoge energiekosten, inflatie en verdere stijging van online verkopen hebben deze merken de das omgedaan. De hoge rentestand zal de trend in het aantal faillissement alleen maar versterken. Enkele grote namen die aan op omvallen staan zijn de supermarkt keten Casino (Intermarché is in de running voor een gedeeltelijke overname) en Atos dat in financieel zwaar weer zit en een bestuurscrisis een uitkomst alleen maar onzekerder maakt. Airbus is geïnteresseerd in hun BDS divisie die zich bezighoudt met Big Data en Cybersecurity. Het aantal faillissement in 2023 is op 55.492 uitgekomen, een stijging van 34% tov 2022. De sectoren die de hardste stijgen hebben laten zien zijn de horeca, onroerend goed en de bouw. In de periode 2010 – 2019 waren er gemiddeld 59.342 faillissementen per jaar.

Sociaal

Financiële kennis

De Franse Centrale Bank heeft samen met de OECD een onderzoek gedaan naar de financiële kennis van de Franse bevolking. Het resultaat, 12,45 op 20, is iets beter dan 2021, maar nog steeds onder het OECD gemiddelde van 12,6. De OECD-doelstelling is een minimale score van 14, een score die in landen zoals Ierland, Duitsland en Thailand is gehaald of overtroffen wordt. Nederland doet het iets beter dan Frankrijk (12,8 op 20). De studie kan gevonden worden via de volgende link: <https://doi.org/10.1787/56003a32-en>.

Sociale zekerheid

Frankrijk blijft voor de 7e keer op een rij Europees kampioen op het gebied van uitgaven voor de sociale zekerheid. In 2023 is er 850 miljard euro betaald aan sociale doelen, 32% van het Franse BNP t.o.v. het gemiddelde van 27% in de EU. Voor Frankrijk komt dit neer op 12.550 euro per hoofd van de bevolking met de pensioenen en gezondheidszorg als grootste posten. Verder zijn er voor de eerste keer sinds de Tweede Wereldoorlog minder dan 700.000 baby's geboren in Frankrijk. Dit is een daling van 6,6% t.o.v. 2022 en een daling van 20% t.o.v. 2010. De "fecondité" staat nu op 1,68 kind per vrouw. Ter vergelijking, in Italië en Spanje staat deze op 1,20. De teller voor de Franse bevolking staat nu op ruim 68 miljoen.

Politiek

Een nieuwe premier-ministre

De jongste president in de 5e Republiek heeft de jongste premier-ministre aangesteld. Gabriel Attal heeft Elisabeth Borne vervangen en moet de komende drie jaar een nieuwe impuls geven aan het presidentschap van Macron. Zijn populariteit is groter dan die van Macron en die van de uitgaande premier-ministre Borne. Hij heeft direct 32 miljard euro beloofd aan de gezondheidszorg, echter was dit al aangekondigd onder de vorige regering. Attal zal het regeringsbeleid binnenkort bekend maken met waarschijnlijk een vertrouwensstemming in het Parlement, zoals de politieke traditie dicteert, maar er zijn uitzonderingen geweest in het verleden. Zonder meerderheid in het Parlement kan Attal ook kiezen om geen stemming te houden, echter zal er dan naar alle waarschijnlijkheid een motie van wantrouwen worden ingediend. De verwachtingen zijn hooggespannen, maar zonder extra budget en zonder meerderheid is de vraag wat hij kan doen. Zijn grootste uitdaging in de komende zes maanden is het afremmen van de populariteit van de RN (het vroegere Front National) met zijn jonge lijsttrekker Jordan Bardella, voor de Europese verkiezingen. Aan andere hoofdpijndossiers geen gebrek: Europese verkiezingen voor zijn politieke partij, Olympische Spelen, een vraagstuk over levensbeëindiging, de oplopende werkloosheid, hervormingen in het onderwijs en de energietransitie. Niet alle ministers zijn benoemd of hernoemd en hij moet op diverse gebieden coalities vormen met andere partijen in het Parlement, niet echt een Franse manier van regeren. Tevens zal hij zijn vorige ministerie, het onderwijs, in de gaten houden. Macron heeft het onderwijs “de moeder van al onze strijd” genoemd, dus dit blijft een hoge prioriteit houden.

Politiek

Plan France 2030

De verwachtingen zijn gespannen met betrekking tot concrete voorstellen om de uitvoering van het Plan France 2030 te versnellen. Macron heeft al een “drastische versimpeling” aangekondigd voor de bedrijven en sectoren, om zo het aantal procedures te verminderen. Bruno Le Maire, minister van Economische Zaken, heeft een opvolging van zijn eerste wet Pacte I aangekondigd waarin een versimpeling van de regelgeving wordt vastgelegd, voor het midden- en kleinbedrijf. Verder wil Macron versnellen in gebieden zoals kernfusie, supergeleiders en CO2 opslag. Hij heeft uitgesproken om een verdubbeling van de inspanning te realiseren. Het laatste gebied waarin Macron de inspanningen wil uitbreiden en versnellen is ruimtevaart, met name in de ontwikkeling van een cargo ruimteschip, “vaisseau spatial cargo”, voor zowel civiele als militaire doeleinden.